

כ"ד באלול, התשפ"ה

17/09/2025

360880125

רוקחות ורוקחים יקרים,

הנדון: תפקיד הרוקחים והרוקחות במניעת טעויות במתן טיפול תרופתי לילדים בבית

השנה, יום בטיחות הטיפול שחל היום (17.9.2025) מתמקד במיוחד בבטיחות הטיפול בילדים.

טעויות במתן טיפול תרופתי בבית לילדים הן תופעה נפוצה, עם שיעורים מדווחים הנעים בין 15.9% לעד 80%.

הטעויות כוללות פספוס של מנות, מתן מנה לא נכונה (מינון נמוך מדי או גבוה מדי), אי-הקפדה על הוראות אחסון, מתן של תכשיר לא נכון, דרך מתן או צורת מתן שגויה, טעויות בתדירות או במשך המתן ועוד. משככי כאבים ותכשירים לשיעול/הצטננות הם סוגי התכשירים המעורבים ביותר. רוב הטעויות מטופלות בקהילה, אך חלק קטן מוביל לאשפוז או מוות. בין הגורמים הקשורים לשיעורי טעויות גבוהים: אוריינות בריאותית נמוכה, מחסומי שפה, משטרי טיפול מורכבים/שימוש במספר תכשירים, ומעורבות של מטפלים מרובים.

להדרכה ולייעוץ הרוקחי חשיבות מכרעת במניעת טעויות בטיפול תרופתי בבית המטופל. אנו מקווים כי רשימת התיג המפורטת מטה תשמש אתכם ותסייע במניעת טעויות במתן תרופתי לילדים בבית.

מייחלות לשובם המהיר של החטופים, החלמתם של הפצועים וחזרת חיילנו בשלום לביתם. שנת עשייה פורייה!

ד"ר עינת גורליק
מנהלת המח' לניהול סיכונים ומידע תרופתי

מג'ר מירי טריינין
מנהלת אגף הרוקחות

רשימת תיוג - מניעת טעויות במתן טיפול תרופתי לילדים בבית

הדרכה לגבי מינון ומדידה נכונה

- [] הסבר להורים להשתמש רק בכלי מדידה ייעודיים (מזרק, כוסית מדידה, כפית מדידה) ולהימנע משימוש בכפיות או כפות מטבח רגילות
- [] ספק כלי מדידה מתאים עם התרופה הנוזלית (אם לא מצורף לאריזה)
- [] המלץ על מזרק למדידה מדויקת של תכשירים נוזליים למתן פומי, במיוחד למנות קטנות (פחות מ-5 מ"ל)
- [] הדגם להורים כיצד למדוד את המנה הנכונה באמצעות הכלי המתאים
- [] הסבר על השימוש ביחידות מידה אחידות (מ"ל בלבד) והימנעות משימוש במונחים כמו "כפית" או "כף"
- [] הדרך כיצד למדוד נכון בכוסית מדידה (על משטח ישר, בגובה העיניים)

הסבר על התכשיר ואופן הנטילה

- [] הסבר בשפה פשוטה את שם התכשיר ומטרת הטיפול
- [] הסבר את תדירות המתן ומשך הטיפול, פרט זמני מתן ספציפיים (בוקר, צהריים, ערב) במקום רק מספר פעמים ביום
- [] הדגש את דרך המתן הנכונה (פומי, אוזניים, עיניים וכו')
- [] הסבר על תופעות לוואי אפשריות ומתי לפנות לרופא
- [] הסבר על אחסון נכון של התכשיר (טמפרטורה, חשיפה לאור)

תקשורת מותאמת אוריינות בריאותית

- [] השתמש בשפה פשוטה וברורה.
- [] וודא כי ההורים מבינים את אופן מתן התכשיר ומדידתו
- [] ספק הוראות כתובות פשוטות עם איורים/תרשימים

תכשירים מרובים והתאמה אישית

- [] בצע בחינה תרופתית (medication reconciliation)
- [] הסבר על אינטראקציות אפשריות בין התכשירים

- [] הסבר כיצד להימנע ממתן כפול של תכשירים עם מרכיבים פעילים זהים
- [] הדרך כיצד לנהל משטר תכשירים מורכב (לוח זמנים, יומן מעקב)
- [] התאם את ההדרכה למצבים מיוחדים (ילדים עם מחלות כרוניות, צינורות האכלה)

תכשירי OTC (ללא מרשם)

- [] הסבר על מגבלות גיל בתכשירי שיעול והצטננות
- [] הדרך כיצד לקרוא תוויות של תכשירי OTC ולהבין את המידע על המרכיבים הפעילים
- [] הסבר על מינון מבוסס משקל (לא גיל) כאשר נדרש
- [] הסבר על הסיכונים במתן תכשירי OTC שלא לפי ההנחיות

בטיחות ומניעת טעויות

- [] הדרך על אחסון בטוח של תכשירים (גבוה, רחוק ומחוץ לטווח ראייה של ילדים)
- [] הסבר על השלכה בטוחה של תכשירים שאינם בשימוש
- [] הזהר מפני שימוש בתכשירים פגי תוקף
- [] הנחה כיצד לתעד מתן תכשירים למניעת מנות כפולות
- [] הדגש חשיבות תקשורת בין מטפלים שונים בילד לגבי מתן טיפול תרופתי
- [] עודד הורים לשאול שאלות כשיש ספק או חוסר הבנה
- [] הסבר על אפשרויות פנייה לרוקח במקרה של שאלות לאחר עזיבת בית המרקחת

העצמת הורים

- [] עודד הורים לשאול שאלות ולבקש הבהרות, ספק דרך תקשורת למקרה של שאלות דחופות
- [] הדגש שטעויות במתן טיפול תרופתי הן נפוצות ושחשוב לוודא הבנה מלאה
- [] הסבר על חשיבות מתן הקורס המלא של הטיפול התרופתי גם אם חל שיפור במצב הילד